

УДК 339.5-048.34(477)

ОПТИМІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬО-ТОРГІВЕЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНИХ УМОВАХ

Шимченко Л.А.

Предметом дослідження є зовнішньо-торгівельні відносини України в військово-політичних умовах, тому проаналізували та визначили особливості змін експортно-імпортних відносин, прослідкували орієнтири зовнішніх відносин прифронтових областей.

Метою написання статті стало прагнення дослідити експортно-імпорту зміни в Україні при наявному військово-політичному конфлікті.

Теоретичною основою дослідження послужили статистичні дані Державної служби статистики України та Інтернет інформація.

Результати роботи. Акцентується увага на можливості зростання торгових відносин з країнами Східної Європи, Китаєм, іншими країнами Азії.

Галузь використання результатів. Організація проведення занять з курсу «Міжнародна економіка».

Висновки. Зовнішньо-торгівельні відносини України потребують поліпшення. Держава і інші суб'єкти зовнішньоекономічних відносин покликані забезпечити Україні прибутки від такої діяльності. Через низьку конкурентоспроможність частини української продукції та послуг варто не лише модернізувати виробництво, але й знайти можливого покупця серед різних країн світу на нинішню продукцію. Варто звернути увагу на країни Східної Європи, Азії; досконало вивчивши їх запити – запропонувати наявну продукцію і послуги. Але – менше сировини, більше готової продукції. А тому: модернізація українського виробництва понад усе.

Ключові слова: зовнішньо-торгівельні відносини, експорт, імпорт, кон'юнктура міжнародних ринків, модернізація виробництва.

ОПТИМИЗАЦИЯ ВНЕШНЕТОРГОВОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ В ВОЕННО-ПОЛИТИЧЕСКИХ УСЛОВИЯХ

Шимченко Л.А.

Предметом исследования являются внешнеторговые отношения Украины в военно-политических условиях, поэтому проанализировали и определили особенности изменений экспортно-импортных отношений, проследили ориентиры внешних отношений прифронтовых областей.

Целью написания статьи стало стремление исследовать экспортно-импортные изменения в Украине при наличии военного конфликта.

Теоретической основой исследования стали статистические данные Государственной службы статистики Украины и Интернет информация.

Результаты работы. Акцентируется внимание на возможности роста торговых отношений со странами Восточной Европы, Китаем, другими странами Азии.

Отрасль исследования результатов. Организация проведения занятий по курсу «Международная экономика».

Выводы. Внешнеторговые отношения Украины нуждаются в улучшении. Государство и другие субъекты внешнеэкономических отношений призваны обеспечить Украине прибыль от такой деятельности. Через низкую конкурентоспособность части украинской продукции и услуг стоит не только модернизировать производство, но и найти возможного покупателя среди разных стран мира на нынешнюю продукцию. Стоит обратить внимание на страны Восточной Европы, Азии; в совершенстве изучив их потребности – предложить имеющуюся продукцию и услуги. Но – меньше сырья, больше готовой продукции. А потому: модернизация украинского производства более всего.

Ключевые слова: внешнеторговые отношения, экспорт, импорт, конъюнктура международных рынков, модернизация производства.

OPTIMIZATION AND DEVELOPMENT OF UKRAINE'S FOREIGN TRADE IN MILITARY AND POLITICAL CONDITIONS

Shimchenko L.A.

The subject of research is the foreign trade relations of Ukraine in military and political conditions. In this regard, we have been analyzed and determined the features of export-import relations and studied the external relations of regions situated near the front.

The purpose of research is to study the export-import changes in Ukraine at the time of the existing military conflict.

The theoretical basis of research was the statistics data of the State Statistics Service of Ukraine and Internet resources.

The results of scientific research. The study is focused on growth opportunities of trade relations with Eastern European countries, China and Asia.

Practical implications. The results of this research can be applied in the study of issues of international economy.

Conclusions. *In this regard, Ukraine should be improved the foreign trade relations. Power and other subjects of foreign economic relations are obliged to ensure profits for Ukraine in this kind of activity. Due to the low competitiveness of some Ukrainian goods and services should not only modernize production, but also to find possible buyers of various countries for current outputs. It should take notice of Eastern Europe and Asia experience; studying their needs perfectly may be to offer existing products and services. But, it is possible to have more outputs using less raw materials. Therefore, modernization of Ukrainian production is a key issue in the national economy.*

Key words: *foreign trade relations, export, import, international markets conditions, modernization of production.*

Актуальність теми. Зовнішньоекономічні відносини є ваговою складовою загального економічного розвитку країни. Залежать ці відносини як від кон'юнктури міжнародних ринків, так і від внутрішнього економічно-політичного становища в країні. Військово-політичний чинник та негативна організація вітчизняної зовнішньої торгівлі стали одними з найбільш відчутних проблем України. Подолання економічних проблем через механізм і зовнішньоекономічний є нагальним завданням української влади та суспільства. Тому вибрана тема для дослідження є актуальною і потребує наукової дискусії щодо вибору механізмів оптимізації зовнішньоекономічної діяльності.

Постановка проблеми. Погіршення стану зовнішньоекономічних відносин в умовах війни стало одним із ключових чинників розгортання кризових процесів. Ситуація ускладнюється відсутністю консенсусу в вищих ешелонах влади щодо перспектив і механізмів забезпечення безпеки держави, зокрема і за рахунок зовнішньоекономічної складової. Україна потребує національної експортної стратегії, так як в останній час стала втрачати спеціалізацію у міжнародній виробничо-коопераційній діяльності. Тому метою написання статті стало прагнення дослідити експортно-імпорту зв'язки України в умовах наявного військового конфлікту та запропонувати погляд простого громадянина на вибір оптимального напрямку у зовнішньо-торгівельних відносинах України.

Ступінь дослідження теми. Над розробкою основоположних документів, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю, працюють наукові інститути, міністерства і відомства України. Теоретичним проблемам розвитку зовнішньоторговельної політики, як основної складової зовнішньоекономічної діяльності держави, і її впливу на інтеграційний розвиток країн з перехідною економікою присвячені численні роботи як українських, так і зарубіжних вчених-економістів. Серед них слід відзначити дослідження М.Аль-Аграа, Дж.Брандера, Дж. Вінера, Г.Грубеля, Р.Д.Джонса, Р.Кейвса, Ч.Кіндлбергера, Д.Кісінга, В. Леонтьєва, С. Ліндера, Х.Ліннеманна, Дж. Міда, К. Мілнера, Б.Оліна, М.Познера, Д.Рікардо, П.Самуельсона, А.Сміта, Б. Спенсера, Р.Фінстра, Г.Хаберлера, Е.Хекшера, М.Чаколіадеса. У працях цих вчених закладено теоретичні основи зовнішньоторговельної політики та визначення її економічного ефекту, аналізуються особливості торговельної політики країн на різних етапах розвитку світової торгівлі.

Тема даного дослідження зумовила певний інтерес до наукових праць таких вчених, як Р. Абрамов, П.Адмірал, М.Дабровський, П.Кук, Є.Лімер, П.Марер та ін., в яких узагальнені особливості інтеграції постсоціалістичних країн у світове господарство, визначені проблеми переходу від адміністративно-командної до ринкової економічної системи і роль зовнішньоекономічних факторів у трансформації економіки країн.

Багато наукових праць і українських економістів присвячено інтеграції України в сучасне світове господарство, адаптації національного виробництва до вимог сучасного рівня розвитку міжнародного поділу праці, а також проблемам розробки та впровадження зовнішньоекономічної стратегії України. Серед них чільне місце посідають дослідження В.П.Горбуліна, А.Гальчинського, О.С.Власюка, В.М.Гейця, А.В. Єрмолаєва, Я.А. Жаліла, В.С.Огризко, А.С.Філіпенка, В.О. Чалого, Б.О. Парахонського, Д.Богині, В.Будкіна, І.Бураковського, Г.Волинського, О.Дерев'янка, М.Дудченка, О.Живицького, О.Кириченка, Л.Кістерського, Г.Климка, В.Клочка, А.Кредісова, І.Лукінова, Ю.Макогона, С.Мочерного, В.Новицького, В.Онищенко, А.Поручника, К.Радченка, О.Рогача, А.Рум'янцева, Г.Сащенко, Ю.Сафіуліна, В.Сіденка, В.Сиренка, С.Соколенка, М.Суркова, М.Тараканова, А.Філіпенка, О.Шниркова та інших вчених. У цих роботах досліджуються проблеми вдосконалення зовнішньоекономічного механізму інтеграції України в сучасні світогосподарські зв'язки, аналізуються реальні та потенційні можливості торговельно-економічного співробітництва України з країнами світу, загальні проблеми вироблення і реалізації зовнішньоекономічної політики України.

Виклад основного матеріалу. В 2015-2016 роках Україна так і не зуміла скористатися можливостями міжнародного співробітництва та не забезпечила в правовому і фактичному відношенні можливостей розвитку вітчизняного бізнесу. В результаті, на основі нового звіту Світового банку за рейтингом Ведення бізнесу-17, Україна займає 80 місце серед 190 країн світу, – це на три позиції вище у порівнянні із рейтингом Ведення бізнесу-16. У порівнянні із 2016 роком, Україна покращила свої позиції за показниками: реєстрація підприємства – з 30-го до 20-го місця; підключення до електромереж – із 137-го до 130-го місця; оподаткування – із 107-го до 84-го місця. Крім того, у представництві назвали сфери, в яких показники погіршилися або залишилися на тому самому рівні: вирішення проблем із неплатоспроможністю – із 141-го до 150-го місця; міжнародна торгівля – із 109-го до 115-го місця; реєстрація власності – із 61-го до 63-го місця; доступ до отримання кредитів – із 19-го до 20-го місця; отримання дозволів на будівництво – без змін. Україна значно поступається сусіднім країнам: Румунія знаходиться на 36 місці, Білорусь на 37, Молдова на 44, РФ на 40, Туреччина на 69.

Згідно з Планом пріоритетних дій уряду на 2016 рік, Кабінет міністрів до кінця поточного року мав намір здійснити необхідні законодавчі ініціативи, які дозволять Україні поліпшити позиції в Doing Business і

увійти в перші 50 кращих країн рейтингу в 2017 році, і 20 – в 2018 році. За середнім підрахунком експертів Світового банку, один пункт в рейтингу Doing Business, приносить державі близько 500-600 млн.дол. інвестицій [1]. Отже, Україна втратила і можливість стабілізувати власну економіку, і отримати іноземні інвестиції, і підвищити життєвий рівень та купівельну спроможність населення, і не тільки.

Для України 2016 р. характерним був найменший обсяг експорту у порівнянні з попередніми рокам: втрата найосновнішого в минулому російського ринку, скорочення продажів металів (на \$1,134 млрд.), машинобудівної (на \$429 млн.) і хімічної продукції (на \$579 млн.), скорочення об'єму експорту залізної руди (на \$371 млн.), що привело до зниження обсягів валютної виручки та до девальвації гривні. Втримати баланс допоміг експорт аграрної продукції та продовольства. Його обсяги в 2016 році зросли на \$721 млн. до \$15,3 млрд.

Протягом 2012-2016рр. український експорт знизився на \$32,4 млрд. (з \$68,8 до 36,4 млрд.). Цей шок поки ще ніхто не оцінив [2].

Два роки поспіль зовнішньоторговельний оборот української економіки стрімко скорочується і досяг у 2015 р. 74,7 млрд. дол. США (33,9 млрд. дол. США за підсумками I півріччя 2016 р.). Його падіння становило 23,9 % у 2014 р., 29,9 % у 2015 р. та 6,2 % у I півріччі 2016 р., що відкинуло зовнішньоторговельні показники економіки України до рівня 2005 р. При цьому зниження вартісного виміру товарного експорту у 2015 р. на 29,4 % (-10,5 % у I півріччі 2016 р.) супроводжувалося небезпечною тенденцією до скорочення на 8,1 % (-6,5 % у I півріччі 2016 р.; обсяг експорту в січні-листопаді 2016 року становив 32734,4 млн. дол. США) фізичних обсягів поставок товарів, що суттєво погіршує стан зовнішньоекономічної безпеки. Водночас платіжний баланс України був урівноважений декількома чинниками, один з яких стосується випереджаючого скорочення обсягів товарного імпорту. Так, після падіння на 31,7 % у 2014 р. скорочення імпорту у 2015 р. становило 30,4 % (-1,8 % у I півріччі 2016 р.; обсяг імпорту в січні-листопаді 2016 року становив 35058,7 млн. дол. США), що забезпечило вирівнювання негативного сальдо зовнішньоторговельного балансу (позитивне сальдо товарної торгівлі у 2015 р. сягнуло 1,6 млрд. дол. США, у I півріччі 2016 р. накопичилось від'ємне сальдо у 0,7 млрд. дол. США, але вже за січень-листопад 2016 року – у 2324,3 млн. дол. США)[3]. Тобто, регулюючі процеси в зовнішньо-торгівельних відносинах відбуваються не в результаті економічних реформ, а в ручному режимі.

Причинами цього є:

1. Гібридна війна 2014 – 2016 рр. Росії проти України і пряма військова агресія Росії в Криму і на Донбасі, односторонні обмеження з боку Росії на імпорт українських товарів, взаємні обмеження у сфері українсько-російського військово-технічного співробітництва – все це спонукало українські підприємства до пошуку ринків збуту, альтернативних російському, до пошуку джерел постачання цілого ряду товарів.

2. Значне світове зниження цін на нафту, газ та інші енергетичні та сировинні товари: руду (-50% за 12 мес.), метали (-40%), соняшкову олію (-37,8%), зернові (-9%).

3. На світовому фінансовому ринку відбувалася поступова зміна обмінних курсів двох провідних міжнародних валют – долара США та євро.

4. Відбувалися зрушення в географії зовнішньої торгівлі Росії, Туреччини, Китаю, стосунки з якими України були досить вагомими.

5. Занепокоєність багатьох країн світу, пов'язану з потрясіннями на китайському фондовому ринку та подальшим розвитком китайської економіки, що відіграє суттєве значення у торгівлі України.

Особливого значення, в умовах військового протистояння, набула система зовнішньоторгівельних відносин прифронтових областей. За даними Державної служби статистики України за січень-листопад 2016 року експорт товарів із Донецької області (без урахування частини зони проведення антитерористичної операції) склав 3149,9 млн. дол. США, що менше січня-листопада 2015 року на 8,8 %. Підприємства регіону вивозили продукцію до 105 країн світу. На першому місці Італія, куди у січні-листопаді 2016 року експортовано товарів на 631,5 млн. дол., що на 17,4 % менше січня-листопада попереднього року і склало 20,0 % загального обсягу. Експорт усіх товарів на європейський ринок скоротився порівняно з січнем-листопадом 2015 року на 5,2%. При цьому зросли на 22,3% експортні поставки товарів до Польщі, склавши у січні-листопаді 2016 року 215,3 млн. дол., або 6,8% загального обсягу. На 8,8% збільшився експорт товарів до Болгарії (174,4 млн. дол., або 5,5%).

Друге місце зайняла Російська Федерація, поставки до цієї країни у січні-листопаді 2016 року порівняно з аналогічним періодом 2015 року зменшилися на 5,3% і становили 542,6 млн. дол., або 17,2% загального обсягу. На 26,8% зменшився у січні-листопаді 2016 року порівняно з січнем-листопадом 2015 року експорт до Туреччини, склавши 325,4 млн. дол., або 10,3% загального обсягу (третє місце). Усі валютні надходження від експортних поставок товарів до країн Азії скоротилися порівняно з січнем-листопадом 2015 року на 15,3%. Валютна виручка від експорту товарів до країн Америки у січні-листопаді 2016 року порівняно з січнем-листопадом 2015 року збільшилася на 26,3%. У тому числі експорт до США зріс на 30,1% і склав 164,8 млн. дол., або 5,2% загального обсягу.

Експорт товарів на африканський континент у січні-листопаді 2016 року зменшився порівняно з аналогічним періодом 2015 року на 22,5%. Валютні надходження від експортних поставок чорних металів становили у січні-листопаді 2016 року 2387,6 млн. дол., або 75,8% експорту всіх товарів, і зменшилися порівняно з січнем-листопадом 2015 року на 6,8%. Скоротився у січні-листопаді 2016 року порівняно з січнем-листопадом 2015 року також експорт продукції машинобудування – на 18,2%, продукції хімічної промисловості – на 32,4%, готових харчових продуктів – на 36,7%, виробів з чорних металів – на 44,9% [4].

У січні–листопаді 2016 р. **експорт товарів** з Луганської області становив 403,3 млн.дол. США, **імпорт** – 328,4 млн.дол. Порівняно із січнем–листопадом 2015р. в експорті товарів відбулось збільшення поставок майже у 2,0 рази, в імпорті – на 18,2%. Позитивне сальдо становило 75,0 млн.дол. (у січні–листопаді 2015р. негативне – 71,0 млн.дол.). Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 237,0 млн.дол., або 58,8% від загального обсягу експорту та збільшився порівняно з січнем–листопадом 2015р. на 146,3 млн.дол., або у 2,6 рази.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися до Угорщини, Польщі, Чехії, Франції, Болгарії та Словаччини. Серед інших країн світу найбільше експортувалися товари до Російської Федерації, Білорусії, Туреччини, Саудівської Аравії, Іраку та США. Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 47,0 млн. дол., або 14,3% від загального обсягу та збільшився проти січня–листопада 2015р. на 8,5 млн. дол., або на 22,2% (у січні–листопаді 2015р. обсяг імпорту становив, відповідно, 38,4 млн. дол. та 13,8%). Серед країн ЄС найвагоміші імпортні надходження товарів здійснювалися з Німеччини, Польщі, Франції, Чехії, Іспанії та Італії. Серед інших країн світу найбільші імпортні поставки товарів надходили з Російської Федерації, Канади, Китаю, США, Білорусії та Австралії.

Валютна виручка від експортних поставок чорних металів становила у січні-листопаді 2016р. 283,9 млн. дол., або 70,4% експорту всіх товарів, паперу та картону – 45,4 млн. дол. (11,3%), палива мінерального; нафти і продуктів її перегонки – 12,3 млн. дол. (3,0%), органічних хімічних сполук – 11,1 млн. дол. (2,8%), одягу та додаткових речей до одягу, текстильних – 9,0 млн. дол. (2,2%). Імпортні надходження палива мінерального, нафти і продуктів її перегонки становили у січні–листопаді 2016р. 158,3 млн. дол., або 48,2% імпорту всіх товарів, руди, шлаків і золи – 43,1 млн. дол. (13,1%), пластмаси, полімерних матеріалів – 27,7 млн. дол. (8,4%), маси з деревини – 22,3 млн. дол. (6,8%), продуктів неорганічної хімії – 21,7 млн. дол. (6,6%) [5].

Аналізуючи вище наведені дані, можемо акцентувати увагу на значному впливі військово-політичного чинника на загально-торгівельну систему України, а також на тому, що суттєвих змін в організації зовнішньої торгівлі в прифронтових областях не відбулось. Зберігся російський фактор присутності (ембарго, проблеми транзиту, промислові зв'язки, нелегальна торгівля та ін.); експорт переважно сировинний; неврегульованість питання відшкодування ПДВ, проблеми з митною службою, з валютним кредитуванням, з системою оподаткування – і за всіма цими та іншими справами – корупційна складова. Складається враження, що основні суб'єкти зовнішньо-торгівельної діяльності не розуміють необхідності змін і очікують простого повернення до звичного їм режиму, а частина – використовує ситуацію для збагачення і всіма силами намагається військову ситуацію зберегти (це ж не їх діти гинуть на східному фронті).

Позитивом для пересічного громадянина, що пробує аналізувати статистичні дані, є уже те, що на світовому ринку поживався попит на деякі українські товари АПК та харчової промисловості(40,8%), металургії (23,2%) та машинобудування (12,3%), хоча за підсумками 6 місяців 2016 року експорт товарів у порівнянні з аналогічним періодом 2015 року скоротився на 10,7% і склав 16,6 млрд. доларів. Проте, у порівнянні з січнем поточного року відбулося суттєве уповільнення темпів падіння експорту (у січні цей показник становив 31,9%) [6].

Основним торговельним партнером України в експорті товарів за 2016 рік залишався Європейський Союз, частка Росії зменшувалась, але актуальним залишається пошук нових торгових партнерів. Дуже цікавим є ринок Китаю, який забезпечує третину загальносвітового економічного зростання і є найбільшим споживачем сировини і промислових металів – а в структурі українського експорту важливе місце якраз і посідає сировина та продукція металургії.

Більше року в Україні працює Китайська торгова асоціація, що сприяла активізації торгових відносин: китайська національна компанія CNBM International Corporation стала найбільшим інвестором в українській галузі сонячної енергетики(більше 1 млрд. дол.); китайська державна корпорація COFCO відкрила в 2016 році в Миколаєві новий комплекс по перевантаженню зернових та маслинних культур (2 млн. т в рік) загальною вартістю \$75 млн.

З 2010 року Китай – найбільший імпортер продуктів харчування в світі. Україні, з її можливостями, лише 0,6 % представлена на ринку Китаю – це 7,5 % експортної можливості нашої держави. Україна експортує соняшникову олію, кукурудзу, ячмінь, сою, черешню, лохину (голубику), вишню, м'ясо птиці, телятину і баранину; 18 українських підприємств експортують сухе молоко, сироватку, сир. Загальна доля українського бізнесу в торговому обороті Китаю в 2015 році становила лише 0,18 %, а для України – це економіка по об'єму торгівлі в 6,17 млрд. дол., де український експорт становить 2,4 млрд. дол. [7].

Відомо, що Китай є лідером високотехнологічного експорту, тому Україна імпортує в них механічне обладнання, машини, механізми і устаткування (30,3 %) та вироби текстильної промисловості (16,1 %). Українській стороні є теж що запропонувати. Безумовно, перспективними можуть бути відносини України і КНР у проведенні наукових фундаментальних досліджень та науково-технічного співробітництва у сферах космонавтики, сільського господарства і військово-промислового комплексу. Вітчизняний ВПК може запропонувати розробки броньованої техніки (БТР і танків), виробничі потужності в галузі ракетобудування: у першу чергу ракетних двигунів, як для малих систем (ПТУРС), так і для ракетних комплексів стратегічного призначення; вертолітні двигуни «Мотор-Січ» теж цікаві КНР, повідомляє INSIDER [8].

Надзвичайно цікавим для України повинен стати проект, запропонований в 2013 році Головою КНР Сі Цзіньпін – створення економічного поясу Шовкового шляху й морського Шовкового шляху XXI століття.

Пропонований проект – це активні пошуки нової моделі міжнародного співробітництва і загальносвітового менеджменту. Пріоритетами співробітництва є політична координація, взаємозв'язок інфраструктури, безперерйна торгівля, вільне переміщення капіталу і зміцнення близькості між народами.

Основні маршрути економічного поясу Шовкового шляху ведуть з Китаю через Центральну Азію до Європи (до Балтійського моря); з Китаю через Центральну Азію і Західну Азію до Перської затоки і Середземного моря; з Китаю в Південно-Східну Азію, у Південну Азію до Індійського океану. Основні напрямки морського Шовкового шляху XXI століття: з морських портів Китаю через Південно-Китайське море до Індійського океану і далі до Європи, а також з китайських портів через Південно-Китайське море в південну акваторію Тихого океану. Згідно з картою стратегії «Одного поясу й одного шляху», вони проходять материками Азії, Європи та Африки, де з одного боку – активні економіки Східної Азії, з іншого – розвинені економіки Європи, а між ними пролягають великі землі держав з величезним потенціалом економічного розвитку [9].

Україна отримує шанс стати часткою надзвичайно амбітного проекту, розрахованого на період з 2016 по 2020 р. Українські порти, залізниці, авіатранспорт, сільське господарство та інші галузі матимуть шанс на розвиток, експорт і прибутки. Мабуть в розрізі цього проекту Китай інвестував в модернізацію енергосистеми й будівництво заводу з газифікації вугілля в Одесі; співпрацює з ВПК України. Дана співпраця простежується по інформаційних джерелах і стосується ГП «Антонов», ПАТ «Мотор Січ», який продає китайцям авіадвигуни АІ-222-25, а в майбутньому також планує розпочати у Китаї виробництво вертолітних двигунів ТВ3-117. ПАТ «Турбоатом» планує здійснювати експорт турбін для китайських ГЕС та АЕС [8].

Крім цього, Китай вкладає кошти в створення технопарків – українсько-китайський Центр зварювання і споріднених технологій у м. Харбін, Угоду про створення якого було підписано між Інститутом електрозварювання ім. Є. Патона НАН України й Харбінським інститутом зварювання. Китайський інститут оптики та фізики у м. Чанчунь, провінція Цзілінь, закуповував монокристали в харківському інституті монокристалів. У листопаді 2012 р. у м. Чженьцзян (провінція Цзяньсу) відкрито українсько-китайський Центр з трансферу технологій суднобудування та океанічного проектування створеного на базі Університету науки і технологій провінції Цзяньсу спільно з Національним університетом кораблебудування ім. Адмірала Макарова (м. Миколаїв) [10]. Цікавим для України є ІТ ринок Китаю, який щорічно збільшується на 8%, а у 2013 році спожив ІТ послуг на \$182,74 млрд., посівши друге місце після США.

Висновки. Зовнішньоторгівельні відносини України потребують поліпшення. Держава і інші суб'єкти зовнішньоекономічних відносин покликані забезпечити Україні прибутки від такої діяльності. Через низьку конкурентоспроможність частини української продукції та послуг варто не лише модернізувати виробництво, але й знайти можливого покупця серед різних країн світу на нинішню продукцію. Варто звернути увагу на країни Східної Європи, Азії; досконало вивчивши їх запити – запропонувати наявну продукцію і послуги. Але – менше сировини, більше готової продукції. А тому: модернізація українського виробництва понад усе.

Перспективна торгівля з Китаєм. Україна для Китаю не є стратегічним партнером, в той час як для України відносини із Китаєм дуже важливі, адже саме він задовольнив той попит, який зник після погіршення відносин із РФ, та дуже поживав в військово-технічному співробітництві. Але Україні потрібно використати цей момент аби: 1) закріпитися на китайському ринку та зайняти нові ніші; 2) підвищити політичну зацікавленість Китаю в стабільності та розвитку України, зробити кроки щодо приваблення китайських інвестицій, при чому не тільки в сільське господарство, а і в інноваційну сферу також.

Основним же девізом української зовнішньоекономічної політики повинен бути відомий вислів лорда Пальмерстона «...немає ані вічних союзників, ані постійних ворогів, але постійні і вічні наші інтереси».

Список використаних джерел

1. Україна піднялася на три пункти у рейтингу *Doing Business-2017*. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/news/2016/10/25/608951/>. – Дата звернення: 22.02.17. – Назва з екрану.
2. Віннічук Ю., Головнюов С. Бізнес Цензор поспілкувався з директором ДП «Укрпромзвнішекспертиза» Володимиром Власюком про результати роботи української економіки в 2016 році та про тренди 2017 року [Електронний ресурс] / Ю. Віннічук, С. Головнюов. – Режим доступу: <http://biz.censor.net.ua/resonance/3019966>. – Дата звернення: 22.02.17. – Назва з екрану.
3. Макроекономічні показники України за 2016 р. [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Дата звернення: 17.02.17. – Назва з екрану.
4. Соціально-економічне становище Донецької області у січні-листопаді 2016 року [Електронний ресурс] // Повідомлення Головного управління статистики у Донецькій області. – Режим доступу: <http://www.donetskstat.gov.ua/region/ek.php?dn=1216>. – Дата звернення: 15.02.17. – Назва з екрану.
5. Соціально-економічне становище Луганської області у січні–грудні 2016 року [Електронний ресурс] // Повідомлення Головного управління статистики у Луганській області. – Режим доступу: <https://sd.ua/news/6358/>. – Дата звернення: 15.02.17. – Назва з екрану.
6. Український експорт: підсумки I півріччя 2016 року [Електронний ресурс] // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/News/Detail?id=3f40646d-edc8-412a-9db2-cc06ae4335d9>. – Дата звернення: 16.02.17. – Назва з екрану.
7. Україна і Китай готові нарощувати спільний товарооборот [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vnews.agency/exclusive/4271>. – Дата звернення: 20.02.17. – Назва з екрану.

8. Закіров М. Українсько-китайські відносини: стан і перспективи [Електронний ресурс] / М. Закіров // Україна: події, факти, коментарі. – 2016. – № 4. – С. 17–22. – Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2016/ukr4.pdf>. – Дата звернення: 19.02.17. – Назва з екрану.

9. Чжан Сіюнь Один пояс – один шлях [Електронний ресурс] / Чжан Сіюнь // Дзеркало тижня. – №15, 24 квітня 2015 р. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/international/odin-poyas-odin-shlyah-.html>. – Дата звернення: 18.02.17. – Назва з екрану.

10. Науково-технічне співробітництво між Україною та Китаєм [Електронний ресурс] / Посольство України в КНР та в Монголії (за сумісництвом). – Режим доступу: <http://china.mfa.gov.ua/ua/ukraine-cn/science>. – Дата звернення: 16.02.17. – Назва з екрану.

References

1. *Ukrayina pidnyalasya na try punkty u reitynhu 'Doing Business – 2017' [Ukraine has risen by three points in the ranking of 'Doing Business-2017']*. <http://www.epravda.com.ua/news/2016/10/25/608951>.

2. Vinnichuk Yu., Holovniiov S. *Biznes Tsenzor pospilkuvavsyia z dyrektorom DP «Ukrpromzovnisheksperyta» Volodymyrom Vlasiukom pro rezultaty roboty ukrayinskoï ekonomiky v 2016 hodu ta pro trendy 2017 roku [Business Tsenzor spoke with the director of «Ukrpromzovnisheksperyta» Vladimir Vlasiuk on the results of the Ukrainian economy in 2016 and the trends of 2017]*. <http://biz.censor.net.ua/resonance/3019966>.

3. *Makroekonomichni pokaznyky Ukrainy za 2016 rik. [Macroeconomic indices of Ukraine for 2016]. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]*. <http://www.ukrstat.gov.ua>.

4. *Sotsialno-ekonomichne stanovyshe Donetskoï oblasti u sichni-lystopadi 2016 roku [Socio-economic situation in the Donetsk region in January-November 2016]. Povidomlennia holovnoho upravlinnya statystyky u Donetskoï oblasti [News of Central Department of Statistics in Donetsk region]*. <http://www.donetskstat.gov.ua/region/ek.php?dn=1216>.

5. *Sotsialno-ekonomichne stanovyshe Luhanskoï oblasti u sichni-hrudni 2016 roku [Socio-economic situation of the Lugansk region in January-December 2016]. Povidomlennia holovnoho upravlinnya statystyky u Luhanskoï oblasti [News of Central Department of Statistics in the Luhansk region]*. <https://sd.ua/news/6358/>.

6. *Ukrayynskyi eksport: Pidsumky I pivrichchia 2016 roku [Ukrainian export: results of the first half of 2016]. Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku u torhivli Ukrainy [Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine]*. <http://www.me.gov.ua/News/Detail?id=3f40646d-edc8-412a-9db2-cc06ae4335d9>.

7. *Ukraina i Kytai hotovi naroshchuvaty spilnyi tovaroobih [Ukraine are ready to cooperate and to expanse trade turnover with China]*. <http://vnews.agency/exclusive/4271>.

8. *Zakirov M. Ukrayynsko-kytayski vidnosyny: stan i perspektyvy [Ukrainian-Chinese relations: state and prospects]. Ukraina: podii, fakty, komentari [Ukraine: events, facts, comments]. no. 4. (2016). 17-22.* <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2016/ukr4.pdf>.

9. *Chzhan Siun Odynpoias – ody n shliakh [One zone – it is one way]. Dzerkalo tyzhnia [Mirror of the week]. no. 15 (24). (2015).* <http://gazeta.dt.ua/international/odin-poyas-odin-shlyah-.html>.

10. *Naukovo-tekhnichne Spivrobitnytstvo mizh Ukrainoiu ta Kytaiem [Scientific and technical cooperation between Ukraine and China]. Posolstvo Ukrainy v KNR ta v Monholii [Embassy of Ukraine in China and Mongolia]*. <http://china.mfa.gov.ua/ua/ukraine-cn/science>.

ДАНІ ПРО АВТОРА

Шимченко Людмила Анатоліївна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри політичної економії

Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди
вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, 08400, Україна

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Шимченко Людмила Анатольевна, кандидат философских наук, доцент, доцент кафедры политической экономии

Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды
ул. Сухомлинского, 30, г. Переяслав-Хмельницкий, 08400, Украина

DATA ABOUT THE AUTHOR

Shimchenko Ljudmila Anatol'evna, candidate of philosophical sciences, associate professor, associate professor of department of Political Economy

Pereyaslav-khmel'nitskiy GPU to the name of Grigory Skovorody
street Sukhomlinskogo, 30, Pereyaslav-khmel'nitskiy, 08400, Ukraine